

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“สัจจมม — สัจจธรรม, สิ่งที่มีจริง”

คำว่า **สัจจมม** อ่านตามภาษาบาลีว่า **สัจ - จะ - ทำ - มะ** เขียนเป็นไทยได้ว่า **สัจจธรรม** หรือ **สัจธรรม** แปลว่า **สิ่งที่มีจริง** ไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะเป็นอย่างอื่น เป็นจริงอย่างไร ก็เป็นจริงอย่างนั้น **ครอบคลุมสิ่งที่มีจริง ๆ ทั้งหมด** ซึ่งเป็นจริงแต่ละหนึ่ง โดยไม่ปะปนกัน ไม่ผันไปจากสภาพธรรมที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม มีจริงในขณะนี้ ไม่ว่าจะเป็ดยุคใดสมัยใด ก็ตาม **ความเป็นจริงของสัจจธรรม** จะไม่มีการเปลี่ยนแปลง ดังข้อความจาก **พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทิณณิชาต อุปปาทสูตร** ว่า

“ดูกร ภิกษุทั้งหลาย เพราะพระตถาคตทั้งหลาย เกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นก็ตาม ชาติ นั้น คือความตั้งอยู่ ตามธรรมดา ความเป็นไปตามธรรมดา ก็คงตั้งอยู่อย่างนั้น ตถาคตตรัสรู้ บรรลุชาตุนั้นว่า สังขาร (ธรรมที่เกิดเพราะปัจจัยปรุงแต่ง) ทั้งปวง ไม่เที่ยง สังขารทั้งปวง เป็นทุกข์ ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา (ไม่ใช่ตัวตน) ครั้นได้ตรัสรู้แล้ว ได้หยั่งรู้แล้ว จึงบอก แสดง บัญญัติ แต่งตั้ง เปิดเผย จำแนก ทำให้ตื่น ว่า สังขารทั้งปวงไม่เที่ยง สังขารทั้งปวง เป็นทุกข์ ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา”.

.....

สัจจธรรม หมายถึง **สิ่งที่มีจริง** สามารถพิสูจน์ได้ทุกขณะว่าเป็นสิ่งที่มีจริง ไม่ว่าจะได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ลิ้มรส รู้สิ่งที่กระทบสัมผัส คิดนึก ดีใจ เสียใจ ความดี ความชั่ว ติดข้องยินดีพอใจ หงุดหงิด โกรธขุ่นเคือง ไม่พอใจ เป็นต้น ล้วนเป็นธรรมทั้งหมด **สัจจธรรม** กับ **ธรรม** มีความหมายอย่างเดียวกัน, เมื่อกล่าวถึงธรรมแล้ว ไม่ได้หมายถึงเพียงธรรมฝ่ายดีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่หมายรวมถึงสิ่งที่มีจริงทั้งหมด ชีวิตประจำวันที่ดำเนินไปนั้นไม่ผันไปจาก ธรรมเลย แต่หากไม่ได้ศึกษา ย่อมไม่สามารถจะรู้ได้ว่าเป็นธรรม เพราะแท้ที่จริงแล้ว ทุกขณะ เป็นธรรม มีจิต (สภาพธรรมที่เป็นใหญ่เป็นประธานในการรู้แจ้งอารมณ์) เจตสิก (สภาพธรรมที่เกิดร่วมกับจิต) รูป (สภาพธรรมที่ไม่รู้อะไร) เกิดขึ้นเป็นไปอยู่ตลอดเวลา จิต เจตสิก รูปนั้น เกิดขึ้นเพราะเหตุปัจจัยแล้วก็ดับไป ไม่เที่ยง ไม่ยั่งยืน ที่ไม่เที่ยงนั้นเพราะเกิดแล้วดับไป สภาพธรรมที่เกิดแล้วดับไปนั้น เป็นทุกข์ เป็นทุกข์เพราะเหตุว่าตั้งอยู่ไม่ได้ เกิดแล้วต้องดับไป เป็นธรรมดา เมื่อไม่เที่ยง เป็นทุกข์ จึงเป็นอนัตตา คือไม่ใช่สัตว์ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัวตน ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใครทั้งสิ้น

ไม่ว่าจะเป็นยุคใดสมัยใด ธรรมก็เป็นธรรม เป็นสัจจธรรม เป็นความจริง ไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างอื่น เป็นจริงอย่างไร ก็เป็นจริงอย่างนั้น ถ้าเป็นกาลเวลาที่ว่างจากพระ พุทธศาสนา ไม่มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสด็จอุบัติขึ้นในโลก สัตว์โลกก็จะไม่สามารถเข้าใจ สัจจธรรมได้เลย เพราะไม่มีผู้ทรงตรัสรู้และทรงแสดงความจริงให้ฟัง แต่ถ้าเป็นกาลสมัยที่มีพระ พุทธเจ้าเสด็จอุบัติขึ้นในโลก เมื่อนั้น ก็จะมีการทรงแสดงพระธรรมอนุเคราะห์ให้สัตว์โลกได้เข้าใจ จากที่ไม่รู้ ก็จะค่อยๆ รู้ขึ้นไปตามลำดับ ด้วยพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดง **ความเข้าใจจะ เจริญขึ้นได้ ต้องได้ฟังพระธรรม**

ธรรมเป็นเรื่องที่ละเอียด ยากที่จะเข้าใจ แต่ก็สามารถที่จะเข้าใจได้ พังจนกว่าจะมั่นคง
จริงๆ ว่า ไม่มีเรา มีแต่ธรรม จุดประสงค์ของการศึกษาพระธรรม เพื่อเข้าใจสภาพธรรม
ตามความเป็นจริง เนื่องจากเราค้นเคยกับความเป็นตัวตน ค้นเคยกับความเป็นเรา พร้อมทั้งได้
สะสมความไม่รู้มาอย่างเนิ่นนาน จึงหลงยึดถือสภาพธรรมที่กำลังปรากฏว่าเป็นตัวตน เป็นสัตว์
เป็นบุคคล หรือสิ่งหนึ่งสิ่งใด ดังนั้นจึงควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาธรรม เพื่อความเข้าใจถูกใน
สิ่งที่มีจริงตามความเป็นจริง ซึ่งจะเป็นไปเพื่อละคลายความไม่รู้ ละความเห็นผิดในสภาพธรรม
ว่าเป็นตัวตน เป็นสัตว์ เป็นบุคคลได้ในที่สุด.

[ชมรมบ้านร่มมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร . ๐๘๕- ๖๒๑๗๑๐๖]